

Oslo 13.04.2023

Til Finansdepartementet

HØRINGSSVAR NOU 2022: 20 – ET HELHETLIG SKATTESYSTEM

Norske Kulturarrangører er Norges største interesseorganisasjon for kulturarrangører. For å ivareta sine medlemmers interesser, tillater NKA seg å komme med sine synspunkter i saken vedrørende kultur moms.

Kort om Norske Kulturarrangører

Norske Kulturarrangører (NKA) er en landsomfattende, partipolitisk uavhengig interesse- og kompetanseorganisasjon for arrangører i kulturfeltet. Ved årsskiftet 2022/2023 representerte NKA over 500 arrangørmedlemmer fra hele landet. Medlemmene utgjør en sammensatt og mangfoldig gruppe av store og små aktører, som spenner fra frivillige organisasjoner, stiftelser og kommunale foretak, til kommersielle virksomheter. NKA snakker arrangørfeltets sak og fungerer som talerør for bredden av landets kulturarrangører.

Oppsummering av NKAs hovedinnspill

NKA mener at det er behov for en opprydding i dagens mva-regler, og støtter dermed utvalgets syn på at de utstrakte unntakene innenfor kultursektoren gir et komplisert og lite forutsigbart regelverk. Det finnes både gråsoner og regelrette hull i lovgivningen, noe som åpner for fortolkning og medfører ressurskrevende avklaringer og dokumentasjonskrav.

Det vi ikke kan gi vår støtte til er måten oppryddingen er forslått å foregå på. Dersom den økonomiske belastningen ved innføring av kultur moms og alminnelig sats (25 %) uten videre skal legges til arrangørene, direkte eller indirekte gjennom å utfordre publikums kjøpekraft, frykter vi at kun de sterkeste, markedsstyrte vil overleve på sikt, mens mangfoldet og lokalkulturen taper.

NKA oppfordrer derfor myndighetene til å innlede arbeidet med en ny kultur moms-NOU. En endring av dagens mva-regler for kulturbransjen krever en grundig analyse av de potensielle konsekvensene for alle bransjens aktører: Fra de små, ikke-kommersielle, frivillige og ideelle, til de store og profesjonelle arrangørene, i tillegg til utenlandske artister som også vil påvirkes av endringen. NKA oppfatter det som helt nødvendig med en ny kultur moms-NOU dersom det skal gjøres noen form for endring i dagens ordning.

Utfordringer med innføring av moms på kultur

1. Kultur moms vil kunne være en fordel for de aktørene som driver næringsvirksomhet og som har tilhørende fradragsrett. Derimot vil aktører som ikke omsetter for over NOK 50 000 i en tolv måneders periode og ikke oppfyller næringsvilkåret, gå glipp av muligheten til å trekke fra inngående merverdiavgift. Disse vil således rammes negativt av en eventuell omlegging til kultur moms.
2. Ved innføring av full kultur moms vil den administrative byrden ved å føre momsregnskap, rapportere og eventuelt løpende vurdere om man oppfyller vilkårene for mva-registrering være utfordrende, særlig for små aktører.

Kultur moms-NOUen vi etterspør må utrede ordninger for skjerming av små og frivillige aktører. I tillegg bør det vurderes å utvide kompensasjonsordningen utvalget nevner til også å omfatte nærlingslivsaktører som kan dokumentere uønskede økonomiske konsekvenser som kultur momsen vil medføre.

Utvalgets vurdering og anbefaling er at det innføres en alminnelig sats på kultur (25 %). Utvalget mener en redusert sats for kultur vil ha liten betydning for folks totale forbruksutgift, og argumenterer videre for at en redusert sats vil kunne ha en regressiv effekt som skyldes at «det er de rikeste som har det høyeste forbruket av kultur- og idrettstjenester». NKA mener utvalgets vurderinger og grunnlag for en slik innføring er tynt begrunnet. Kanskje har ikke påslaget så mye å si for en person som går på ett eller to kulturarrangementer i året – men hva med dem som går på ti? Å heve barrierene for deltakelse i kunst- og kulturlivet vil være stikk i strid med målsettingene i regjeringens *Meld. St. 8 (2018–2019) Kulturens kraft – Kulturpolitikk for framtida*.

Det er positivt at utvalget adresserer at ulike støtteordninger innenfor kultursektoren kan bøte for markedssvikt, men at utvalget ikke konkretiserer hvordan slike tiltak skal fungere gir et utilstrekkelig underlag for innføring av den foreslåtte endringen. Kompenserende tiltak kan kanskje bøte på noen av de negative konsekvensene vi frykter, men dette forutsetter at tiltakene er tilstrekkelige, varige og dekker bredt nok. Det er mange arrangører som ikke mottar offentlig støtte per i dag. Hvordan tenker utvalget seg at disse skal kompenseres? Og hva skal kriteriene være?

Nullsats

Nullsats vil være en velsignelse for bransjen, og det ville hatt svært positive effekter for norsk kulturliv. Dersom ikke nullsats skulle være aktuelt, mener NKA at kulturbransjen må innlemmes i ordningen med lav sats. Lav sats må også antas å bidra til å fremme norsk kulturliv.

Konsekvenser for utenlandske artister

En annen følge av regelendring eller innføring av kultur moms vil være at utenlandske artister som omsetter for over NOK 50 000 i Norge må registrere seg i mva-registeret i Norge. Dette vil føre til en betydelig økning i det administrative arbeidet for disse artistene. I ytterste konsekvens vil det kunne føre til en kraftig reduksjon av utenlandske artister på norske scener.

NKA oppfordrer derfor myndighetene til å innlede arbeidet med en ny kultur moms-NOU med en grundig analyse av de potensielle konsekvensene for alle bransjens aktører, og som ser nærmere på innretningen av de kompenserende tiltakene.

På vegne av Norske Kulturarrangører

Siri Haugan Holden
Daglig leder